

arbejder, men hold daglig en bestemt Fritid, som De kan anvende til Læsning, Forøgelse af Deres Kundskaber og Samliv med Deres Mand i Hjemmet — og hav altid Tid til at deltage i Møder, som gælder Samfundets Velfærd; ti vel skal Mennesket stræbe efter at blive en Personlighed, men Hemmeligheden er, at denne vindes kun i Fællesskabet som Samfundsmenneske.

Arbejderne og Afholdssagen.

Enhver, der er lidt kendt med Arbejderbevægelsen i København, kender A. C. Meyer. Han er en af de Talere, der altid tænder Begejstringens Ild blandt sine Tilhørere. Begavet med naturlig Veltalenhed og en sympatetisk Fremtræden, et grundigt Kendskab til Arbejderne og en varm Deltagelse for deres trykkede Kaar, vinder han over alt en talrig og taknemlig Tilhørerkreds. Hans Sprog er fuldt af Poesi, og han raader over et rigt Ordforraad, men hans alt for stærke københavnske Sløjfninger af Ordene støder dog et fint udviklet Øre. Selv dette bidrager til, at Arbejderne drages inderligere til ham. De føler han er en af deres egne.

Og Hr. A. C. Meyer er Arbejder — baade i den Forstand, at han er udgaaet af Arbejderklassen og i sine Læreaar har staaet paa Haandværkerens Værksted, men han er ogsaa nu, da han kun arbejder med Mund og Pen, tidlig og silde paa Færde. Det gaar ham som de Læger, der har for megen Praksis, der er en vis Fare ved altid at staa til Tjeneste uden nogen Sinde at hvile, for selv at kunne modtage og udvikle sine teoretiske Kundskaber.

Hvor om alting er: Arbejdernes Førere tog ikke fejl, da de i sin Tid drog den pur unge Mand til sig som Medarbejder ved deres Blad.

Hr. A. C. Meyer er som Ordfører og Skribent en stor Støtte især for de unge. Selv ung, første Klasses Sportsmand og Athlet, har hans Ord ogsaa Vægt paa dette Omraade; ti Meyer gaar selv foran i det, han siger.

Det er derfor ikke underligt, at en Bog af ham om Afholdssagen har vakt en ikke ringe Opmærksomhed. Sammen med Hr. cand. phil. Herman Trier har Hr. A. C. Meyer gjort en Tourné gennem alle Fagforeninger, og den lille Pjece er da væsenlig et Resumé af Meyers Foredrag, med et Forord af H. Trier.

Den adskiller sig fra alle andre Afholdsskrifter deri, at medens disse bestandig hævder, at Drikkeondet er Skyld i Fattigdommen viser M., at det er Fattigdommen, der er Skyld i Drikkeriet og siger: „*Den, der for Alvor vil Drikkeondets Udryddelse, maa bekæmpe Fattigdommen*“. Derfor mener han, at Afholdsbevægelsen er Arbejderbevægelsens naturlige Allierede.

Denne sidste Betragtning har især stor Betydning, da det sikkert med Urette er fastslaaet hos en stor Del af den Befolkning, der er fremmed for Arbejderbevægelsen, at Arbejderne forsvare Drikkeriet.

At det gavnlige ved Afholdssagen endnu ikke tilfulde er gaaet op for Arbejderklassen, mener A. C. Meyer ligger i, at de endnu ikke fra videnskabelig Side er bleven oplyst om Alkoholens almenfarlige Virkninger.

Det nye ved M.s Belysning af Afholdssagen er, at han gør den til et politisk Spørgsmaal, ti siger han: „den træder nu frem med Krav til Offenligheden, til Stat og Kommune. Alligevel er han en bestemt Modstander af offentlige Foranstaltninger, der vil forhøje Skatter og bringe Forbud mod Nydelse af Spiritus. Der kan nemlig altid bruges Omveje, og Skatteydelse paa Øl og andre spirituose Drikkevarer vil yderlig forøge Fattigdommen og Elendigheden, fordi „en Befolkning skal opdrages og ikke kues“. Tillige henviser Forfatteren til andre uskadelige Drikkevarer, saasom Bitterøl, Stjerneøl, Temperanceøl, Dobbeltøl o. s. v.

Her vil vi tilføje, at hvis Kvinderne i større Omfang havde Forstaaelse af, at et godt, sundt Maaltid varm Mad var et af de bedste Værn mod Arbejdernes Vanedrikkeri, tror vi, der kunde gøres meget fra Hustruernes Side, lige som ogsaa billige Spisehuse og vandrende Køkkener rundt om paa Arbejdspladser vilde være et mægtigt Indlæg i Afholdssagen.

Forfatteren slutter sin lille Bog med et agitatorisk Opraab „Gaa med, Arbejder!“ hvori han blandt andet siger:

„Arbejderbevægelsen er ikke sig selv nok. Den er Hovedstrømmen, som søger ud mod det store Hav, der hedder Menneskelighed, og river enhver Modstand bort. Men dens Kraft øges, naar den i sig optager de mange Bifloder, der før eller senere forener sig med Hovedstrømmen. Der er mange saadanne: Humanisme, Filantropi, demokratiske Reformere o. s. v., men den vigtigste af alle Bifloder, som direkte kan forene sig med Hovedfloden, er Afholdsbevægelsen.

Lad Vanedrikkeriet ikke være en af de Hindringer, som standser dem for længe! Arbejderne har ikke Tid at vente.

Med det smukke og gribende Forord af Herman Trier er „Arbejderen og Afholdssagen“ en værdifuld og læseværdig Bog og nok de 20 Øre værd, som den koster.

J.

Husgerningsskoler.

Fru Birgitte Berg-Nielsen har i „Kvinden og Samfundet“ givet et værdifuldt Indlæg i Skolesagen, som kan tillægges stor Vægt, da hun som Kommunalærerinde har nøje Kendskab til Arbejdernes unge Døtre og deres Hjem. Hun skriver:

„Det er snart paa Tiden at skaffe disse Børn en Læretid, saa de nogenlunde dygtigjorte kunne møde til det Arbejde, der kræves af dem. Et Aar i det mindste burde de modtage Undervisning i det Arbejde, hvorved de skulle tjene deres Brød, saa vilde de dog nogenlunde være forberedte og tillige have vundet lidt bedre Kræfter.

For at denne Undervisning kan gives, maa vi have Husgerningsskoler, som uden Betaling modtager disse Børn; ti Forældrene er fattige og kan ikke betale for Undervisningen. Forældrene forstaaer, at Børnene er daarlig skikkede til at komme ud at tjene, baade paa Grund af deres Mangel paa Fagdannelse, og fordi de har saa faa Kræfter. Tusinder af fattige Forældre har i Aar — i Madadressen — indgivet Andragende til Borgerrepræsentationen om Husgerningsskoler. Og Tusinder af skatteydende Borgere har billiget denne Begæring ved at underskrive den.

Naar en Husmoder fæster en Pige, forlanger hun et ordentligt Arbejde af hende; men Barnet staaer ubehjælpsomt overfor det Arbejde, det skal udføre. Husmoderen maa atter og atter sige Besked og vise til Rette. Barnet kan ikke huske og finde Rede i alle de mange smaa Pligter og Arbejder, som paahviler det; ti det er saa nyt og fremmedt alt sammen. I Reglen taber saa Husmoderen Taalmodigheden og gør Pigen Behjælpeløst for hendes Udygtighed og Forsømmelighed. Pigen føler dette som en Uretfærdighed; hun bliver forknytt og modløs eller bitter og trodsig. Efter kort Tjenestetid skifter Pigen Plads, men Forholdene skifter ikke. 14-15 Aars Barnet finder vanskelig en Husmoder, som bliver tilfreds med det; thi det er jo kun et Barn, som skal opdrages og oplæres, og det kan ikke gøre Nytte for Kost og Løn. Følgen heraf bliver, at Pigen bliver ked af at tjene og ser sig om efter andet Erhverv. Men da hun i Reglen er lige saa udygtig i alt andet som i Husgerning, møder hun mange Vanskeligheder.

Tænk dog over, hvad Samfundet skylder disse fattige Børn! Støtte, Undervisning og Vejledning skylder det dem — og i den tidlige Ungdomsalder er dette vigtigere end nogen Sinde, men i Stedet for lader man dem skotte sig selv og bjerpe sig, som de kan. I disse Dage kommer de paa Skolen for at sige Farvel. De fleste af dem har god Lyst og ærlig Vilje til at blive gode og dygtige Mennesker, men de aner kun lidt, hvilke Besværligheder der venter dem. De er saa barnlig glade ved de nye Klæder og ser forhaabningsfulde Fremtiden i Møde. Hvor bitter bliver ikke Skuffelsen for mange!

Husgerningsskolernes fleste Modstandere ønsker ikke Skolerne oprettede, fordi de koster Penge. Det er ikke selve Skolerne, men Udgifterne til Skolerne, de ikke synes om. Ret beset er det vistnok at spare paa Skillingen og lade Daleren springe; ti det, som ofres paa Husgerningsskolerne, vil sikkert med Tiden spares paa Fattigvæsenet. Der ødes umaadelige Kapitaler paa Grund af den megen Udygtighed paa Husvæsenets Omraade. Det vil nok kunne betale sig at give Pigebørnene en god Undervisning i praktisk Husgerning, saa de kan blive flinke Piger og senere dygtige Husmødre. Derved vil mangen ung Pige reddes fra Ulykke, og mangt et Arbejderhjem vil ved Husmoderens Udygtighed faa bedre Kaar og reddes fra Fattigvæsenet.

Mon det ikke er uklog Sparommelighed, der nøder os til at føde en hel Familie, fordi vi forsømte at undervise den enkelte?

Københavns Kommune giver ethvert Barn syv Aars gratis Undervisning i de almindelige Skolefag. Var det ikke rimeligt, at Undervisningen det ene Aar var beregnet paa at meddele Børnene de Kundskaber, der har størst Betydning for dem i det praktiske Liv? Undervisning i Husgerning vil altid være en Værdi for ethvert Pige-barn, selv om hun hverken bliver Tjenestepige eller Husmoder; ti hun vænnes til Orden og Renlighed, og det har hun altid Brug for. Fik vi Husgerningsskoler, og Pigebørnene frit kunde vælge mellem disse og Afgangsklasserne, saa vilde de fleste uden Tvivl vælge de første. Derved blev en Del af de nu bestaaende Afgangsklasser overflødige, og de derved sparede Penge vilde kunde dække den største Part af Ud-